

Nr 243.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående en deklARATION med Frankrike rörande upphävandet av den svenska konsularjurisdiktionen i franska intresseområdet av Marocko; given å Stockholms slott den 6 juni 1914.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokoll över utrikesdepartementsärenden för den 29 nästlidne maj och för denna dag angående en deklARATION med Frankrike rörande upphävandet av den svenska konsularjurisdiktionen i franska intresseområdet av Marocko och utsträckning av de mellan Sverige och Frankrike gällande traktater och konventioner till det franska intresseområdet i Marocko vill Kungl. Maj:t härmed äska Riksdagens godkännande av denna deklARATION, i vad den avser utsträckning till det franska intresseområdet i Marocko av de mellan Sverige och Frankrike gällande, av Riksdagen godkända traktater och konventioner.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Majestäts
min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. A. Wallenberg.

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 29 maj 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena anförde:

I den mellan Frankrike och Tyskland den 4 november 1911 avslutade, av övriga intresserade makter, däribland Sverige, biträdda konventionen angående Marocko ställdes i utsikt införandet i det franska intresseområdet av detta land av en rättsordning, avsedd att efter överenskommelse med intresserade makter ersätta den av dem hittills utövade konsularjurisdiktionen.

Sedan Frankrike genom konventionen med Marocko den 30 mars 1912 övertagit protektoratet över det franska intresseområdet därstädes, har franska regeringen den 9 september 1913 utfärdat bestämmelser för rättsordningen i franska Marocko, varigenom inrättats domstolar, avsedda att från och med den 15 oktober samma år ersätta därvarande franska konsulardomstolar.

Jämte meddelande härom har härvarande franska beskickning i skrivelse den 27 sistlidne oktober å sin regerings vägnar anhållit att svenska regeringen måtte medgiva att även svenska undersåtar, som äro bosatta i franska Marocko, skola vara underkastade den sålunda införda jurisdiktionen, vilket såsom följd innebär ett upphävande av den svenska konsularjurisdiktionen i detta land.

Med anledning av denna framställning har genom Kungl. Maj:ts beskickningar i utlandet upplysningar inhämtats, huru övriga intresserade makter ställa sig till denna fråga. Av dessa upplysningar framgår att en del makter ställt sig avvaktande, under det att andra åter skyndat sig att tillmötesgå det franska önskemålet. Sålunda hava av stormakterna Italien, Ryssland och Spanien redan accepterat Frankrikes förslag och de båda sistnämnda även därom träffat formlig överenskommelse. Av de mindre makterna har Norge den 5:te innevarande månad med Frankrike under-tecknat en deklaration i ämnet och Danmark förmodas inom den närmaste framtiden komma att följa exemplet.

I skrivelse av den 15 nästlidne april har härvarande franska minister till svenska regeringen inkommit med formligt förslag till deklaration angående upphävande av den svenska konsularjurisdiktionen i franska intresseområdet av Marocko. I detta förslag har därjämte i likhet med vad som skett i Rysslands och Norges överenskommelser med Frankrike även den bestämmelsen intagits, att alla i kraft varande traktater och konventioner mellan Sverige och Frankrike skola (sauf clause contraire) till sin fulla utsträckning vara tillämpliga på det franska intresseområdet i Marocko.

Genom den rättsordning, som nu för franska undersåtar införts i det franska intresseområdet, erbjudas i huvudsak samma garantier för opartiskhet och rättvisa, som genom det för det övriga Frankrike gällande rättsväsendet. Då det sålunda kan anses vara snarare till fördel än olägenhet för de svenska undersåtar, som äro bosatta inom detta område, att sålunda vara underkastade den franska rättskipningen därstädes än att fortfarande bibehålla den nuvarande konsulära rättsorganisationen med dess av förhållandena betingade brister, och då Sverige härvid icke behöver taga några politiska hänsyn, utan endast räkna med vad som för svenskar i Marocko kan vara lämpligast och fördelaktigast, tvekar jag icke att tillstyrka att Kungl. Maj:t med franska regeringen träffar överenskommelse därom att med anledning av införandet av fransk rättsordning i franska Marocko Sverige hädanefter avstår från sin rätt till konsular jurisdiktion.

Vad beträffar den ifrågasatta bestämmelsen, enligt vilken alla i kraft varande överenskommelser mellan de båda länderna skulle göras tillämpliga

jämväl å det franska Marocko, torde en sådan bestämmelse även lämpligen kunna från svensk sida godtagas.

De traktatsenliga rättigheter, på vilka Sverige för närvarande kan uti Marocko åberopa sig, torde omfattas dels i 1763 års freds- och handels-traktat dels i den rätt till mest gynnade nations behandling som enligt art. 17 i konventionen den 3 juli 1880 angående utövandet av skydds-rätten i Marocko tillkommer alla i Madrid-konferensen representerade makter.

Genom ett antagande av denna del av det från fransk sida framställda förslaget skulle någon inskränkning icke göras i Sveriges ställning såsom mest gynnad nation. Därjämte skulle den svenska handeln och sjöfarten få sig tillförsäkrad inom franska Marocko alla de fördelar ur handelspolitisk synpunkt, som Sverige äger i förhållande till Frankrike och vilka sedan länge åtnjutits i Algeriet och Tunis.

På grund härav och sedan kungl. kommerskollegium, som i ännu blivit hört, tillstyrkt att franska regeringens förslag till överenskommelse i denna punkt antages, tillåter jag mig hemställa, att Kungl. Maj:t behagade lämna sitt bifall till att ifrågavarande bestämmelse i den föreslagna deklARATIONEN antages.

Det torde emellertid vara nödigt att foga ett förbehåll om avtalets godkännande av svenska Riksdagen ävensom till följd därav en bestämmelse om detsamma efterföljande ratifikation, och har jag förvissat mig om franska regeringens samtycke till ett dylikt tillägg.

Herr ministern uppläste därefter det förslag till deklARATION angående upphävandet av den svenska konsularjurisdiktionen i franska intresseområdet av Marocko, som finnes detta protokoll bilagt, samt hemställde i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes bemyndiga honom att med härvarande franska minister underteckna en i överensstämmelse med detta förslag avfattad deklARATION.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten lämna bifall.

Ur protokollet:

Anders Koskull.

Bilaga.

Déclaration.

Les soussignés, dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, font d'un commun accord la déclaration suivante:

Prenant en considération les garanties d'égalité juridique offertes aux étrangers par les tribunaux français du Protectorat, le Gouvernement suédois renonce à réclamer pour ses Consuls, ses ressortissants et ses établissements, dans la zone française de l'Empire chérifien, tous droits et privilèges issus du régime des capitulations.

Les traités et conventions de toute nature en vigueur entre la Suède et la France s'étendent de plein droit, sauf clause contraire, à la zone française de l'Empire chérifien.

La présente déclaration sera soumise à l'approbation de la Représentation nationale en Suède; elle sera ratifiée et les ratifications en seront échangées aussitôt que possible.

Fait en double à Stockholm, le

---

*Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten å Stock-
holms slott den 6 juni 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Hans Excellens herr ministern för utrikes ärendena anmälde i underdånighet, att, sedan Kungl. Maj:t vid föredragning den 29 sistlidne maj behagat bemyndiga honom att underteckna en deklaration med Frankrike angående upphävandet av den svenska konsularjurisdiktionen i franska intresseområdet av Marocko, en dylik deklaration blivit den 4 innevarande månad av honom och härvarande franska minister undertecknad. Sedan herr ministern därefter erinrat att, enligt bestämmelse i sagda deklarations sista stycke, densamma skulle, innan den ratificerades, underställas svenska riksdagens godkännande, hemställde herr ministern, efter att hava uppläst ifrågavarande deklaration, som i svensk översättning finnes detta protokoll såsom bilaga I bifogad, att Kungl. Maj:t behagade besluta att äska Riksdagens bifall till densamma, i vad den avsåge utsträckning till det franska

intresseområdet i Marocko av de mellan Sverige och Frankrike gällande, av Riksdagen godkända traktater och konventioner, samt förordna om avlåtande för sådant ändamål till Riksdagen av nådig proposition.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten lämna bifall, och skulle nådig proposition till Riksdagen avlätas av den lydelse, bilaga II vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Anders Koskull.

Bilaga I.

(Översättning.)

Deklaration.

Undertecknade, därtill behörigen befullmäktigade av sina respektive regeringar, hava gemensamt överenskommit om följande deklARATION.

På grund av de garantier för likställighet i rättsligt hänseende, som genom de franska domstolarna i Protektoratet erbjudas utlänningar, avstår svenska regeringen för sina konsuler, undersåtar och deras etablissemang i det franska intresseområdet av Marocko från alla rättigheter och privilegier, som härleda sig från den genom kapitulationerna fastställda ordningen.

Alla mellan Sverige och Frankrike i kraft varande traktater och konventioner skola, där ej annorlunda bestämmes, utan inskränkning utsträckas till att omfatta även det franska intresseområdet i Marocko.

Föreliggande deklARATION skall underställas den svenska riksdagens godkännande, den skall ratificeras och ratifikationerna skola utväxlas så snart ske kan.

Som skedde i tvänne exemplar i Stockholm den 5 juni 1914.

K. A. WALLENBERG.

(L. S.)

THIÉBAUT.

(L. S.)